Пролетареҙ һәму өәлата, ҡәкъын!

ҒЙА ҬӘЗӘ

ОРГАНА КОММӘРҠ'ӘЗИЙА ПКӘ. СОВЕТА ҬӘЗЙРӘБЛЬНД У СОВЕТА МИНИСТРЕД Р'СС ӘРМӘНИСТАНЕ
«ЛӘЦ ӘЦЫЦ» ОРҒЫЦ ДЧЙ ЧЕЦЬЁЧЦЙР, ДЦЫЦЧЦЦЦЦ ЦЦЦ ЧЬРЦЙЛЙЛЬЁ ЦЧЦЁЦЙ ЬЧ ЦЧЬЦЦЦЦЦЦЦЬ ЦЧЦЁЦЙ

«РЙА ТАЗА» ОРГАН ЦК КПА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ АРМ. ССР

№3 (1543) | Пенщшэм, 9-е йанваре сала 1964-а | Ҫимәт 2 капек

ЬЬНӘКИ ЖЬ ДО САЛА ЗЕДӘТЬР ЖЬ ҚОРЛТ'А ПКТ'С 22—а ДӘРБАЗ БУЙӘ НАВА WИ W'ӘДЕ КОРТДА ҒОЬАСТЬНЕД МӘЗЬН К'ӘТЬНӘ НАВА Ь'ӘМУ ДӘРӘЩЕД МАЛЬӘБУНА Р'ЕСПУБЛИКАЕЙӘ ЩМАӘ'ТИЕ.

(Жь даклада һәв. **Йа. Н. Заробйан** қӧр'лт'а ПК Әрмәнистанейә 23—да).

ҚӦР'ЛТ'А ПАРТИА КОМУНИСТИЕЙӘ ӘРМӘНИСТАНЕЙӘ 23-а

ВӘБУНА ҚӦР'ЛТ'Е

7-е йанваре, сбе сәһ'әта 10-а, сара Советa Р'СС Әрмәнистанейә Ҭәзяробльндда қӧр'лт'а Партиа Комуниститейә Әрмәнистанейә 23—а вәбу.

Ҭ'әшкилата Әрмәнистанейә партиае дора Партиа мәйә Комуниститейә у Комитеа wейә ленинскейә Мәрк'әзиие дйа сьх бәрзьбуйи натйә қӧр'лт'а хwә.

Қӧр'лт'ә wә'дәки ёсада дәрбаз дьбә, гава ҭ'әшкилатед р'еспубликаейә партиае бь Програма партиаейә мәзьн- ӧраред қӧр'лт'а партиаейә 22—а- ӧраред Пленумед Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С ййуне у декабрбеа сиљһ'буйи, шәр'к'арие дькьи бона бь щәрәкеа бльндкрьна малһәбуна щмаэ'тие у культурае.

Комунистед р'еспублакае wок'илед хwәйо һәрэ бащ шандьнә қӧр'лт'е р'әӧрмэ к'ижаналһьи комунистед кәви- пешиаед е сәнайе, транспорте, чекьрье у малһәбуна гӧндитье- шӧхӧлванед бльм у культураe, хәбатиед партиае, советие- т'фаед п'ешкьваиие у комсомола- шәр'ванед Ордийа Советие.

Бьн дастьлһәнхьстьhед делегатәйә гӧмрәһ'да к'атьбе Комитеа Мәрк'әзиейә Партиа Комуниститейә Әрмәнистанейә пешьи һәв. Йа. Н. Заробйан қӧр'лт'е вадьқә.

Қӧр'лт'ә дәстбь бжартьна орҕанед сәрәк ваниқрьне дькә.

Бь пешданина к'атьбе комитеа бажаре Ереванейә ПК Әрмәнистане һәв. **Л. Гәрибҗанйан**. е кӧ жь навс шекәра wок'илед т'әшкилатед бажара у нәһ'ййайә сәнайе у гӧндәйә дәрәнинейә партиае пешда һат- сәдртийа қӧр'лт'ейә шӧхӧлвание бь т'әшкила 47 мәрьва те бжартьне.

Бь пешданина к'атьбе комитеа бажаре Ленинаканейә ПК Әрмәнистане **Р'. Ованҗанйан** к'атьбти бь т'әшкила 11 мәрьва те бжартьне.

Бь пешданина к'атьбе комитеа сәрwертийа Аштаракейә дәрәнинейә партиаейә гӧнда һәв. **Ь. Икилйкян** комиси р'едаксион бь т'әшкила 11 мәрьва те бжартьне.

Бь пешданина к'атьбе комнэһ'ийа Спандарйанейә ПК Әрмәнистане һәв. **М. К'очарйан** комиси мандатие бь т'әшкила 11 мәрьва те бжартьне.

Wе шунда ғьли дьдьнә к'атьбе комитеа бажаре Ереванейә ПК Әрмәнистанейи пешьи **Б. Мурадйан**. Бь пешданина wи делегата бь шабуняка мәзьнва сәдртийа қӧр'лт'ейә һӧрмәтли Сәдртийа Комитеа Мәрк'әзиейә ПКТ'С бь сәрәкеанийа ленининаe амьи һәвале **Никита Сергеевич Хрущов** бжарт.

Қӧр'лт'е әв қәйдәр'ожа нана т'әстиқ кьрье.

1. Даклада Комитеа Мәрк'әзиейә ПК Әрмәнистанейә һ'әсабдайина.
2. Һ'әсабдайина комиси ПК Әрмәнистанейә р'евизионие.
3. Бжартьна орҕанед ПК Әрмәнистанейә сәрәкеан.

Р'егламента хәбата қӧр'лт'е те т'әстиқьрье.

Қӧр'лт'ә дәтсьб э'нэ'нәкьрьна пырса қәйдәр'ожейә пешьи дькә

Бь даклада Һ'әсабдайине дорһәqа шбхӧлванийа Комитеа Мәрк'әзиейә Партиа Комуниститейә Әрмәнистане к'атьбе Комитеа Мәрк'әзиейә Партиа Комуниститейә Әрмәнистанейи пешьи һәв. **Йа. Н. Заробйан** пешда һат. Һазьра әw бь алавн қәбулькрьи.

Сәдре бйуроа Пьшкавказейә КМ ПКТ'С һәв. **Г. Н. Бочкарйов** т'әви хәбата қӧр'лте дьбә.

8-е йанваре қӧр'лт'е хәбата хwә пешда дьбьр.

Һ'әсабдайина Коммәрк'әзийа ПКӘ чӧр'лт'а Партиа Комунистиейә Әрмәнистанейә 23-р'а

Сәрәщәма даклада к'атьбе Комәрк'әзийа Партиа Комунистиейә Әрмәнистанейи пешьи һәв. ЙА. Н. ЗАРОБЙАН

—Шӧхӧлванийа Комитеа Мәрк'әзиейә Партиа Комуниститейә Әрмәнистанейә жь маһа сентйабре сала 1961—е һ'әтани ийа,— һәв. *Йа. Н. Заробйан* дьбежә,— дьк'әвә нава ве һ'әсабдайине. Әw wә'дә бь қамандьнед т'әрәмәнә фәрәва дәжәмәнда. Маһа октйабре сала 1961—е дәстьбь қӧр'лт'а ПКТ'С 22—а бу, йа кӧ Программа партиейә т'әзә— документа wә'дә мәйә һәрэ мәзьн фәбулькр. Т'әмамйа хбата вартиае у щмаэ'та советие бь р'ӧһ'е чиасәркьрьна пьрдзиннед қӧр'лт'а ПКТ'С 22—йә мәзьна һат- йа карые.

Партиа, кӧ бь курса ленининa т'ьме пешда дьвэ, бона һәр wә'дәки пьрдзиннед һәрэ фәрэ сафи дькь. Пеҫед чекьрьна малһәбуние сьх бь т'әрбййатьқьрьна мәрьвед советие бь идеяед комунизмеда мәзьна гьрелъэ. Пленума Комитеа Мәрк'әзиие, кӧ мәһа декабре сала пар дәрбаз бу, р'еед бь дәэ пешдабьрьна сәнайа к'ьмиае к'ьвашкьр, сәнайи, йа кӧ һ'әсаб дьбэ ҩәчле фәрэ бона дйа пешдабьрьна т'әмамйа экономика мәзьна у бльндкрьна һ'әлхәашкьрьна щмаэ'те. Лозунга ленинцйдо, э'йәп пленумеда пешдабьрьна хwәйо э'франдәрие дит. Һәвале Н. С. Хрущов гот: „Әгәр Владимр Иййич Ленин сағ' буйа, дьбэ кӧ ийа әwи wа бьгота: комунизм — әw дйwана советейә пййс электрификасиькьрьна т'әмамйа мәзьн пландьуе к'ьмиькьрьна малһәбуна щмаэ'тие".

Даклададеа те к'ьвашкьрье, wәки бь сайа хбата партиейә т'әшкилатдариейә - мәзьн плана пешдабьрьна малһәбуна мәзьн щмаэ'тиейә һ'әятсалне дь дәрәщед сәнайе, малһәбуна гӧндитье, бльм у культураеда бь ачьхь те сәдалньне. Аштаран зоралә Т'фаед Советиейә малһәбуние сәнәта wейә орт'әмлэтье дйа у дйа бльнд дьбэ. Сайасатйа дәwлэта советиейә дәро әqьлбәнд бона wе йәкейә, wәки сәртийа орт'әмлэтие сьстьки, э'дәлйа т'әмамйа дьййае у достийа щмаэ'та мәй'комьки.

Wә'дае һ'әсабдайинеда, һәв. Йа. Н. Заробйан дьлэ к'ьвше. Әрмәнистана Советие нава т'фаед р'еспубликаед Wа'әне майи мәзьн братиейи гошда алие пешдачйайна экономикае, бльм у культураеда ғьиштйә ачьхьед т'әзә. Әw ачьхьи ша'дәтийа алг'ирдарййа сайасәтйа партиа мәйә ленининейә мәзтийә т'әзә у гәшә.

Wе шунда һәв. Йа. Н. Заробйан дьлэ к'ьвше. Әрмәнистана Советие нава т'фаед р'еспубликаед Wа'әне майи мәзьн братиейи гошда алие пешдачйайна экономикае, бльм у культураеда ғьиштйә ачьхьед т'әзә у гәшә.

ДЬ ДӘРӘЩА ДЙА ПЕШДАБЬРЬНА МАЛЬӘБУНА ЩМАЭ'ТИЕДА

Ьынәки жь дӧ сала зедәтьр жь қӧр'лт'а ПКТ'С 22—а дәрбаз буйә. Нава wи wә'дае кӧртда ғьиштьнед мәзьн к'ьтьнә нава Ь'әму дәрәщед малһәбуна р'еспубликаеда щмаэ'тие.

СӘНАЙИ. ЧЕКЬРЬН ТРАНСПОРТ

Дь дәрәща пешдабьрьна сәнайеда йа сәрәкэ әwэ, wәки р'әӧрмәнищед кӧ достанна жь чапед, кӧ бь ғьиль Ь'әятсалне батьед, к'ьвашкьрье, зедәтьрьи. Нава пенщ салед Ь'әятсалнеда чапа дәранина сәнайа р'еспублике дәwса 64.6 сәлафед бь плане к'ьвашкьри бь 67,6 сәлафа зедә буйа, жь плане дәр бйае 148 мильон манати дәрәнинә т'әзә ғтандае, 90 дәстьекьред сәнайе у бса жи 91 щидәрәщед дәранинейи мәзьн wаи дәстчехана- да, кӧ ийа дьхәбьзьи, һәтьнә хәльтандье.

Нәвь. Йа. Н. Заробйан дьлэ к'ьвше, wәки салед 1962—э у 1963—а пешдаиннед бәрдана дәранина сәнайейә дәwлэте зедә һәтьнә әqьлбәнде. Нава wи wә'дайи дәрһәqа шбхӧлванийа Комәрк'әзийа Партиа Комуниститейә Әрмәнистане дь wә'дае һ'әсабдайинеда хәбар дьлэ.

Нава wә'дае һ'әсабдайинеда 48 дәстчехана у щидәрәщед дәранинейә сәнайейә т'әзә һәтьнә чекьрьне, дь wе р'әӧрмэда завода Кировакаинейә т'ӧчме, йәврмьне нэ'әбийәти, комбината Агаракейә сьһрмолибдене, стансиед Ереване у Кировакаинейә гӧрмэлектрикие, комплек'са завода „Поливинилацетате"—йа дәранина асетилселйулозе, завода машиед электронейә Ь'әсабьрьнейә щер'ьдаллье, щидәрәщед комбината Кировакаинейә к'ьмиәйа меламине, щидәрәщед завода Ереванейә әлектромашинэкьрьнейә сэр наве В. И. Ленин, йа Лусавакейә ҩащэтчекьрье, йа сәр наве Дзержинскийә дзагэчекьрьнейә механизасиькьрйә чьгунй'алюдье, фабрика пианиное у достчехаед майие. Нава wи wә'дайә дәстьбь дәранина 200 щур'е машина, дәзгэ. ҩащэт, қнйат у ашийәед wә'де нйайә т'әзә зедәтьр буйа.

Сәнайа Әрмәнистана Советие нйа ғйиштйә дәраща бащбунейә ёса. даклади дьбежә, wәки ганйа завод у фабрика бь дәранинтйә хwәйа гранва р'әл щергед достчехаед сәнайиейә Ь'әмдьлйаеһә нйайә бь техника хwәэа бльнд сәкнино. Әw сайа wе йәкейә, чьмки нйа нава сәнайа р'еспубликаеда гьлок кадред п'ешкэнда бщ, п'ьдэ инженернед щер'ьдаллйә яфьлбәнд, конструктор, т'әшкиддаред дәранинейә щер'ьдаллйә бьзьбабтьи. Мэ'рифэта wаи һайә, кӧ бь ачьхьи пьрсед техникийә һәрэ чатьи сафьки. Фә'мидәриә, кӧ бона чь сад бь сад р'еспубликаеда дәранинтйә машина у ҩащэтед чатьыь. кӧ дьчә дәр, зе- ләс дьбэ. Нйа 100 нәв продукеиа

(Пәйатьи р'уе 2-а)

Пәйһатьна сәрәщәма даклада һәвале ИА. Н. ЗАРОБЙАН

(Дәстпебун р'уе 1-е)

сәнайе бь дӧрбӧпмед дәстчеханед Әрмәнистане, дьшиньнә 57 wәлатед дьнйае.

Паше һәв. Йа. Н. Заробйан дәрһәqа wан гӧһастьнед мәзьнә фәрзда хәбәрдьдә, ед кӧ нава база енергетика р'еспубликаеда һатьнә кьрьне. Әw дьдә к'ьвше, wәки сайа хәбтандьна qәwатед енергетикаейә т'әзә, мәщал һатьнә сазкьрьне бона бь плани кемкьрьна ава кӧ жь гола Севане бәрдьдьн. Әм дькарьн бежьн, wәки сала 1963—а бу дәстпебуна кwәйкьрьна бльндайа qәдәра ава гола Севане. Әw хәбата we вьр һада жи т'ьме у мьqим бе кьрьне, wәки һ'әтани сала 1969—а әм бькарьбьн зәг'нра ава голе, кӧ бь qӧр'на дьк'ьшийа, бьдьнә сәкьнандьне.

Пешдачуйина ч'ьqлед сәнайейә пешр'а т'әвайи, сал бь сал бәрдана әшиаед фрәхәрщкьрьна щмаә'тие жи зеда дьбә. Бәсә бе готьне, wәки һәр т'әне нава wә'де һ'әсабдайинеда дәстчеханед сәнайа р'еспубликаейә сьвк жь плане дәр бһае 9 милион манати продуксиа бәрданә. Дәранина сәнайа хӧрәк, йа гошт у шир нава дӧ салада бь 11 сәләфа зедәбуйә.

Һәвале Йа. Н. Заробйан йәкойәко дәрһәqа пьрсед ләша сосиалистиейә фәрзда, кӧ нава дәстчеханед сәнайе, колхоз у совхозада фрәбуйә, хәбәр дьдә. Әw дьдә к'ьвше, wәки ләща сосиалистие бь т'әqләкә т'әзәва, илаһи дь wә'де пәй Пленума Коммәрк'әзийа ПКТ'С декабрер'а у ӧса жи wә'де т'ьвдарәкдитьна qӧр'лт'а Партиа Комунистиейә Әрмәнистанейә 23—а, фрәбу. Заводед Ереванейә сәр наве Киров, алйумине, електромашинәчекьрьне, ләмпед електрикие, йа конйаке, фабрика Шаһумйанейә трикотаже, йа к'ьнщдьрунейә № 4 у колективед гәләк дәстчеханед майин нава щергед ләщванайә пешьнданьн. Дӧдӧ жь wана — кировйа, п'алә у qӧльхчиед фабрика Шаһумйанейә трикотаже иди лайиqи наве колективед хәбата комунистиейә бльнд бунә.

Һ'әжандьна, кӧ дьчә бона стәндьна наве комунистиейи һӧрмәтли, р'ож бь р'ож фьрә дьбә, бь дәһа һ'әзара мәрьвед т'әзә дьк'әвьнә нава we. Әw йәка шә'дәтийа бльндбуна фә'мдари у активтийа хәбатчиед р'еспубликаейә ә'франдарнейә гәш дьдә к'ьвше.

Һәв. Йа. Н. Заробйан хәбәр дьдә дәрһәqа шӧхӧле щергәк бригад у колективайә wәт'әнһ'ьзиеда, кӧ дәстчеханед сәнайеда дьхәбьтьн у бона стәндьна наве комунистие шәр'к'арие дькьн. Әw дәрһәqа wан мәрьвада шьровәдькә, ед кӧ бь хәбата кwәйә нәһевшандива сианәта Wәт'ән дһа бльнд дькьн, алт'ндарийа комунизме незик дькьн. Бь qәwата wанә, кӧ нава wә'де һ'әсабдайинеда, мәсәлә, нава сәнайеда 20 һ'әзар пешданинед р'асионализаторие һатьнә кьрьне, к'ара к'ижанайә малһәбуние дьгһижә 18 милион манати.

Дакладчи паше сәр wан кемасиед мәзьн дьсәкьнә, ед кӧ нава хәбата дәстчеханед сәнайеда һәнә. Кемасикә һ'имли әwә, һәв. Йа. Н. Заробйан дьдә к'ьвше, wәки т'әшкиләтед р'еспубликаейә партиае у сәрәкванед малһәбуна һәла нәгһиштьнә we йәке, кӧ һәр дәстчеханәк бефтийа алие һ'әму р'әqәмнишада планед дәwләте у борщдарнед һьлдайи бьqәдинә.

Сала 1962—а 31 дәстчеханә у сала 1963—а 34 дәстчеханед Шеwра малһәбуна щмаә'тиейә сәнайе пешданинед дәранина т'омәри нәqәдандьн. Бь мә'нийа we йәке баһе 33,7 милион манати жь плана тер'а дити кемтьр продуксиа данә wәлет. Гьли we йәкеданә, wәки т'әшкиләтед партиае у сәрәкванед малһәбуна бь пьрсед т'әшкилкьрьна дәранинева п'ак мьжул набьн. Гәрәке бе готьне, wәки дь wи щӧхӧлида ӧса жи гӧне органед планкьрьне, илаһи, гӧне плана р'еспубликаейә дәwләте жи һәйә.

Аwа, мәсәлә, сала пар дәстчеханед р'еспубликаейә ӧсайә мәзьн жь т'ә'биед хwә пашда вәк'ьшийан, чаwа кӧ комбината К'ащаранейә сьфьрмолибдене, йа Алавердиейә сьфрк'имиае, мәдәна Ахт'алае. Һ'ал ӧса жи комбината Агаракейә сфьрмолибденеда п'ак нинә. Р'астә, сәнайа Шеwра малһәбуна щмаә'тие пешданинед планед хwә бь т'әмами һьлдайи дьqәдинә, ле гәләк дәстчеханада р'әqәминшед техникие—економикиейә фәрз ньмзьн. Мәсәлә, сала 1962—а 60, ле сала 1963—а 54 дәстчехана плана дәранинтийа хәбате нәqәдандьн. Һәла гәләк дәстчеханада зьрара жь р'уе продуксиа бекер гәләкә, мәсрәфед нәдәранинтие гәләкьн, qийате хав у материал жь чапе дәр тенә хәрщкьрьне. Р'уе we йәкеда һәр т'әне сала 1962—а 61 дәстчеханә, ле сала 1963—а 50 дәстчеханед Шеwра малһәбуна щмаә'тие нава 11 мәһала хwәqимәтийа дәранине бьһакьрьн. Нава система Шеwра малһәбуна щмаә'тиеда һәла дәстчеханед ӧса кем нинын, ед кӧ к'аре надьн, qәwатед дәранинтие р'ьнд надьнә хәбате, продуксиа бь qӧсур бәрдьдьн. Әм нькарьн we йәкер'ә qайилбьн, wәки бь сала мәрьвед ӧса сәрәквание дәстчехана дькьн, ед кӧ жь хwәстьнед мәйә т'әзә пашда манә. Сәрәкванед партиае, у малһәбуние гәрәке щидәрәщед дәранинейә фәрзда кадред ӧса пешда бьк'ьшиньн, ед кӧ алие техникаеда занәнә у сәрхwәнә. Борще мәйә дәрәща сәрәкваникьрьна партиае ль сәр дәранина сәнайе бльндкьн, бьгһижнә we йәке, wәки р'еспубликаеда т'ӧ дәстчеханәкә шундамайи т'ӧнәбә.

Һәв. Йа. Н. Заробйан wәхта дәрһәqа р'еед пешдачуйина сәнайейә сәрәкә у пьрсданинед фәрзда хәбәрда, wи да к'ьвше, wәки плана малһәбуна р'еспубликаейә щмаә'тиейә бь сьре нә кӧ бона саләке, ле бона дӧ сала—салед 1964—1965—а һатйә чекьрьне. Wан салада бь сайа пешдачуйина темпед сәнайе бәрдана дәранине we бь 26 сәләфа зедәбә. сала 1964—а нава сәнайеда дәранинтийа хәбате we бь 3 сәләфа зедәбә, ле сала майин — бь 7,1 сәләфа. Хwәqимәтийа дәранина сәнайе wан салада гәрәке бь 2,1 у 1,4 сәләфа ньмзбә.

Сәр һ'име qраред Пленума Коммәрк'әзийа ПКТ'С декабре (сала 1963—а) сәнайа к'имиае we ләз пешда һәр'ә, чапа дәранина к'ижане нава ван һәрдӧ салед незикда һмбәри сала 1963-а, we щар у нивәке зедәбә. Дәранина qийатед пластмассае у синт'етик, тршайа к'ргуте, т'елед к'имиае, корунда синт'етик у гәләк qийатед к'имиаейә майин we эп'ещәйи зедәбә. Завода Ереванейә сәр наве Киров, „Поливиниласетат"—е we qийатед к'имиаейә т'әзә бәрдьн. Нава сәнайа к'имиаеда we бь фрәти газа т'әбйийәте бе хәбтандьне.

Металургиа р'еспубликаейә р'әнги we бь р'йа эп'ещә зедәкьрьна дәранина консентратед сьфьр у молибдене у щур'ед майин зедәбә. Әw йәк бәре ә'wльн сайа бь т'әмами хәбтандьна зорайед комбината Агаракейә сьфьр—молибдене, хәбтандьна зорайед комбината К'ащаранейә сьфьр—молибденейә бәрр'а у ӧса жи к'ӧтакьрьна дасазкьрьна комбината Алавердиейә сьфьрк'имиае we бе бехофкьрьне.

Һәв. Йа. Н. Заробйан, wәхте дәрһәqа пьрсед пешдабьрьна машинәчекьрьнеда хәбәр дьдә, дьдә к'ьвше, wәки һьнәк дәстчеханә we нава wә'дәки кьнда бенә дасазкьрьне бона бәрдала дәранина машинәчекьрьна к'имиае.

Дакладеда щики мәзьн дабунә перспективед пешдабьрьна сәнайа електротехникие, база сәнайа р'еспубликаейә енергетикае, qьнйатед чекьрьне, сьвк, дарбещәркьрьне, хӧрәк у һасьләта гошт, шир, wан пьрсданинед конкрет, кӧ даннинә пешийа хәбатчиед р'еспубликае.

Дакладчи йәко-йәко сәр пьрсед чекьрьна капитал дьсәкьнә.

Әгәр пенщ салед һ'әвтсалиеда тер'а һатьбу дитьне, wәки бона чекьрьна капитал 878 милион манати бәрдьн, ле әw р'асти гһиштә 952 милион манати. Нава һәрдӧ салед һ'әсабдайинеда 485 милион манати зедәтьр һатйә хәрщкьрьне. Алие мәһ'кәмкьрьн у спесиализасиакьрьна т'әшкиләтед чекьрьнеда хәбатәкә һелә һатйә кьрьне. Ачьхи дь дәрәща чекьрьнеда һьндьк ниньн.

We йәкер'а т'әвайи лазьмә, әшкәрә бе готьне, wәки темпед хәбата чекьрьне—монтажкьрьне һәла qәдандьна плана дайичед капиталие р'еспубликаеда бехоф накьн. Сал бь сал плана хәбата чекьрьне—монтажкьрьне нае qәдандьне, илаһи, шӧхӧле чекьрьна обйектед сәнайе у хәбтандьна wан п'ак нинә.

Р'уе хәбата министрийа чекьрьне у „Һайһидроенергошине"-йә нәп'акда гәләк обйектед чекьрьнеда wә'де т'әслимихәбатекьрьна зорaед дәранине те т'әр'бандьне. Мәсәлә, хәбата комбината Һразданейә ч'йа—к'имиае, стансиа Тат'евейә һидроелектрикие, комбината Кироваканейә к'имиае у обйектед майинә чекьрьн—монтажкьрьне пашда дьк'әвә. Wә'де т'әслимихәбатекьрьна чекьрьнед ӧса р'уе we йәкеда тенә т'әр'бандьне, wәки Шеwра малһәбуна щмаә'тие, гәләк министри у идарә функсиаед хwә храб дьqәдиньн. Чекьрьн wә'дәда бь документед техникие, дәмудәзга у тьштед майинва наенә бехофкьрьне.

Һәв. Йа. Н. Заробйан we шунда дәрһәqа лазьмайа бльндкьрьна башбуна хәбата чекьрьне, ньмзкьрьна хwәqимәтийа чекьрьнеда хәбәр дьдә. Әw дьбежә, wәки т'әшкиләтед партиае гәрәке гӧһдарийа хwәйә һ'имли бьднә сәр пьрсед чекьрьна индустриалә һәрә фәрз, мәщала бьә'фриньн бона хәбтандьна техника һәрә т'әзә нава дәранинеда, р'ьк'ынкьрьна щур'ед хәбатейә прогресив, бона qәдандьна хәбата чекьрьн—монтажкьрьнейә беqӧсур.

Дакладчи, wәхта дәрһәqа хәбата транспорте у т'әвгреданеда хәбәр дьдә, ачьхнед кӧ we дәрәщеда дәстанинә, дьдә к'ьвше. Wә'де һ'әсабдайинеда п'аред р'еед Ереван—Севан у Алаверди—Айруме һатьнә електрификасиакьрьне. Тер'а те дитьне, wәки р'йа Ереван—Ленинакане електрификасиа бькьн. Транспорте һьнәки хәбата хwә дайә п'аккьрьне. We йәкер'а т'әвайи кемасиед мәзьн жи һәнә. Т'әрбийәтдарийа хәбатчийа һәла ньмзә. Т'әр'бандьнед qанунед чуйин —һатьнейә беqәзийабуне жи кем ниньн. Илаһи гәләк кемаси нава хәбата транспота автоада һәнә. Вьра избатиед зедәнвисаре у дәстдьрежайе һәнә. Ӧса жи qӧльхкьрьна автомобилайә техникие храб һатйә т'әшкилкьрьне.

Wә'де һ'әсабдайинеда мәщалед т'әвгредане дһа пешда чун. Р'йа Ереван—Т'билисиейә р'адиор'елее те чекьрьне, бь сайа к'ижане говәка шӧхӧлванийа мәрк'әза дурдитьнока Ереване we мәзьнбә.

БОНА ДҺА ПЕШДАБЬРЬНА МАЛҺӘБУНА ГӦНДИТИЕ

Т'әшкиләтед партиае, кӧ qраред qӧр'лт'а ПКТ'С 22—а у пленумед Коммәрк'әзийа партиае миасәр дькьн, qәwата хәбатчийа бона шӧхӧле дһа пешдабьрьна малһәбуна гӧндитиейә мәзьн данә хәбате. Р'астә, сала пар qәwле һәwае храббу, ле колхоз у совхозед р'еспубликае плана зәг'ирәкьрьна нанә саләwәхте зедә qәдандьн, плана гоште, кӧ дьфрошнә дәwләте, пешданинед чандьнийа пайизә qәдандьн. Р'әqәма сәре һ'әйwанәте мәхтуqәтие һьнәки зедәбу, һасьлдайина wи бльнд бу. Нава ч'ьqлед малһәбуна гӧндитиейә майинда жи гьһиштьнә р'езултатед баш. Дакладчи әwе хәбата мәзьн дьдә к'ьвше, йа кӧ дь дәрәщә чекьрьна малһәбуна аведа һатйә кьрьне. Нава дӧ салада 12.1 һ'әзар һектар буйә хwәлийа авдайи. 50 һ'әзар һектар щие ч'ере буйә е авдане.

Һәв. Йа. Н. Заробйан гӧһдарийа делегатед qӧр'лт'е дьдә сәр кемасиед, кӧ дь дәрәща малһәбуна гӧндитиеда һәнә, сәр пьрсданинед нәсафикьри у хәбтандьна мәщала.

Щәм мә әк'ндайина културед нан, п'ьнщар'е, картола, ӧса жи һасьлдайича һ'әйwанәт ньмзә. Зедәбуна темпед wан анәгори мәщалед һәйи у итаһи р'әwащед бьнәлийа нинә. Гәләк колхоз у совхозада културә хwәлибещәркьрьне һәла ньмзә, qанунед агротехникие тенә т'әр'бандьне, гӧһдарийа лазьм надьнә сәр һазьркьрьна т'охьм, wә'де хәбата малһәбуна гӧндитие беqануни әглә дькьн. Дакладчи дьдә к'ьвше, wәки лазьмә гӧһдарийа фәрз бьднә сәр шӧхӧле чандьнийа картола, п'ьнщар'е у п'ьнщар'ед зугьһиштийә майин бона щмаә'те.

Һәв. Йа. Н. Заробйан дьбеж[…] wәки дь дәрәща һ'әйwанәтхwа[…] кьрьнеда гәләк кемаси у р'езер[…] вед нәхәбтанди һәнә. Әw т'опк[…]ьна дәбрейә кемә, кӧ нә ан[…] гори зедайа р'әqәма сәре һ'ә[…] wанәтә, һ'але т'әшкила һ'әйw[…] нәте гьр у һурә, ль к'ӧ р[…] qәма сәре һ'әйwанәте мак кем[…] стәwрбун гәләкә у ед майньн[…]

Дакладчи, wәхта дәрһәqа м'а[…] нийа пашк'әтьна колхоз у со[…] хозада хәбәр дьдә, дьдә к'ьвш[…] wәки м'әнийа сәрәкә—әw хр[…] бжартьна кадред колхоз—совхо[…] зайә сәрәкванә. Дакладеда б[…] мәсәлед конкрет һатйә ниша[…] дайине, wәки wедәре, ль к'ӧ с[…] рәквачед колхоз у совхоза р'а[…] сәрәкване ль малһәбуние дьк[…] ль wьр дьгһижьнә р'езултат[…] бльнд.

Wәкә дӧ сала жь wи wә'дә[…] дәрбаз бунә, wәки партиае орга[…] нед сәрәкваникьрьна малһәбун[…] гӧндитиейә т'әзә сазкьр. Практ[…] кае нишан да, wәки әw орга[…] һ'ӧкӧме qәнщ ль сәр дәранин[…] малһәбуна гӧндитие дьһельн. Л[…] сәрwертиед дәранине һәла али[…] сәрәкваникьрьна дәранинеда дә[…] те хwә жь декларативтие нәк'ь[…] шандьнә. Щарна дәwса хә[…] бата т'әшкилдариейә конкре[…] р'уньштьна, шеwрдарийа дәрба[…] дькьн у т'әмиед г'омәри дьдь[…] Борще мәйә, wәки сәрәкваник[…] рьна колхоз у совхозайә партиа[…] малһәбуние бь щарәкева бьд[…] п'аккьрьне, бжартьн, щиwарк[…] рьн у һинкьрьна кадра бьд[…] п'аккьрьне, бона шӧхӧле спарт[…] хwәстьн у щабдарие бьднә бльнд[…] кьрьне.

Һәв. Йа. Н. Заробйан we шун[…] да дьдә к'ьвше, wәки ван сале[…] незикда малһәбуна р'еспубликае[…] йә гӧндитие we к'ижан алид[…] пешда һәр'ә у бона we йәке ч[…] перспектив у пьрсданинед фә[…] пешда тен. Дь qәwлед кемтий[…] хwәлийа р'еспублика мәда р'й[…] гӧман әwә, wәки хwәлибещәр[…] кьрьна интенсиви дәрба[…] кьн, әк'ндайина културед ма[…] һәбуна гӧндитие бльндкьн. Дак[…] ладеда дәрһәqа гәләк проблеме[…] фәрзда те хәбәрдане, ед кӧ к'[…] миакьрьна малһәбуна гӧндитиер'[…] гредайинә. Те готьне, wәки лазь[…] мә нава дәранина малһәбун[…] гӧндитиеда дәст хwәда дәстб[…] миасәркьрьна мәщалед гӧһастьн[…] хwәйкьрьн у р'аст хәбтандьн[…] ахпа мәдәниейә т'әшкилдарие—техникие бькьн. К'әмала пьрсе[…] фрәкьрьна мәзилә хwәлиед ав[…] дане у р'аст хәбтандьна wан чь[…] qәс дьчә мәзьн дьбә. Сале[…] 1964—1965—а чекьрьна малһәбу[…] на аве we гӧмрәһ' пешда һәр'ә[…] нава wи wә'дәйида чекьрьн[…] бәндед Апаране у Мант'ашей[…] аве, стансиаед Нойембер'йан[…] Гетап'—Аг'авназоре, Айрум—Ч'очкане у ед майинә авдәрхь[…] тьне we бенә хьлазкьрьне. W[…] дәстбь чекьрьна сьйа әрqа Ар[…] ни—Щамирамейә дӧда бькьн.

Пьрс пешийа мә сәкьний[…] дакладчи дьдә к'ьвше, wәки б[…] сайа дһа р'ьнд хәбтандьна м[…] зилед хwәлие у бь щарәке[…] бльндкьрьна әк'ндайина култ[…] ред малһәбуна гӧндитие са[…] 1965—а дәранина нан бьгһиньн[…] 285 һ'әзар тоннайи, йа т'туне—14 һ'әзар тоннайи, йа ч'ьлдед ш[…] кьр — (е заводе) — 115 һ'әз[…] тоннайи, йа р'уне ә'т'ране — […] һ'әзар тоннайи, йа културе[…]

(Пәйһатьн р'уе 3-а)

Пәйһатьна сәрәщәма даклада һәвале ЙА. Н. ЗАРОБЙАН

(Дәстебун р'це 2-а)

ь'ьшшәр'е — 232 һ'зәр тоннайи, йа картола — 207 һ'зәр тоннайи ӑ йа культурец бостиш — 50 һ'зәр тоннайи. Гәрәнс тӧдәрәйа дйа мазиь бьдиь сәр пешдәбурьна малйабуна гәрмәкь. Ӧй мәщал һәбӧ, жәи т'амамйа сале биләййа ӧь ь'ьшшар'е т'әзьа э'әнькьи.

Ч'ьдед малйабуна р'еспубликәсейй тӧдитиһеь пеш — трибе-щарькьи у ҙәг'бешщәрьсьи ме ййа пешда һор'ьи, нава вал һор-ӧй салед пьшьда ме 10 һ'зәр йәкьр'әзәд ҙәг'әз бьйкьиь. Ӧже мәщалед бӧд, кӧ сала 1965—э дәрәмйа тр'йа бьг'ьиьйо 230 һ'зәр тоннайи, йа фекийа — 80 һ'зәр тоннайи.

Партйае у һ'ӧкӧмәте т'ьме жи тӧдәрәйа органед партйае у сопеүне данйнә сәр ӧ йәкье, жәи пәльмә механизасйакьрьна хӧбата йәлдьрьна тӧдитиһеь комплексье дәрбазьи, йа кӧ ҙәмлаки бльндькьрьна дәрәнитйа хӧбате. ҙедькьрьна дәрәнйна һасьлата малйабуна тӧдитйе у ньмькьрьна хәмкимәтйа жәна фәрәҙ. Ҙәмле мәһ'ьамьйа экономйка колхозьайӧ мәйиь—әw р'әст т'ӧшйлькьрьна хӧбатейӧ у ӧса жи мйасәрькьрьна система һәдййат-кьрьна жейь һәрә прогресйва.

Лазьмә дйа бь ыблә'т у бәрк әw хӧбате пешда бьйи. жәи малйабуна бь кьдред ҙашна р'әзйьлә, спецйализасйакьрьна колхоза у совхоза бсфокьи.

Бь ви тәһәри, дь дәрәҙа малйабуна р'еспубликәйе тӧдитйеда ҙә пьрдәнйна сәкьиньо — ме йәке бехофкьи, жәки курса т'әзә бь т'ьшкилдари у әдьлбәндй дйе интенсйфикасйакьрьна малйабуна тӧдитйеда, мйасәрьи у сәр база к'ьмйакьрьи. авдан у мехәнизасйакьрьна ийи исал әк'әдййна һ'әбе нйи, культуред техйкйне у дәбре, бса жи йа тр'йа, п'ьшшар'е, картола у фекийа әп'ешййи седальи. Культура ҙәмйлйәсәркьрьне у ь'ӧлькәтйкьрьна. бльндьи. Һәр һектарәкә ҳ'әзлйа авдане у һәр кйлограмәкә ҳ'әла мәдәни бь р'әсйонали у к'ьрдари бльнә хәбәте.

ПЕШДАЧУЙИНА Ь'АЛХЎЭШБУНА ХӘБАТЙИЙА У БЛЬНДЬКЬРЬНА ДӘРӘЩА ЖӘНӘ КУЛТУРИЕ

Бь сайа мйасәркьрьна ӑрадед ӄр'әт'ә ПКТС 22—йә т'әрйди у Програма партйейа т'әзә т'ьме ь'әле хӘбатйайи материале у дәрәщә жәна культурие ҳ'әлйа дьбә. Ҳәна к'ьра Әрмәнистана Советиейӧ мәэтье р'ьшә шә'дәтйа ве йәке дьә, йа кӧ нава салед ь'әвтсалиейӧ дәрбазьйдйа бь 43 сәлаф әедобуйа, ле салед ь'ьшшар'е 1965—1970 сала 1961—е жәжа 13 салаф әедобуйа. Сал бь сал мәщалед, кӧ бь р'әмәщед бльнйайи сосьал—культурие тена башщькьрье, әедә дьбьи, бса жи мәщалед бона р'ӧнайе, пешдәчйьна сәг'ьамйәжькьрье у бехофкьрьна бльндйа бь тенсйәнсе әедә дьбьи.

К'ьра п'ьала у колхозьанайӧ т'әратй әедә дьбә. Тер'ь те дйтьне, кӧ салед 1964—1965—а айьлье дәрсдара у дохтра ньнки зедькьи. К'ьра һәр бльнйкйь р'ьала сала 1965—а, ньмбәри сала 1962—э, ве бь 14 салаф әедобә. Ҳәна Йа. Н. Зәробйан, жәхте дәрәҙәда фйкьла ашйа у йчьлед пешдәчйьна к'ьр'ьи фротанеда хӘбәрда, ӑ ь'ьлье, жәжи нава хӘбата т'ьшкилдед к'ь'р'ьи фротанеда ньна кемасед мәзьи ньна. ед кӧ нава хӘбатйайда гәлӧк шара һәр'әзйбуна һәҙа пешда тйньи. Ьь нава шӧхйле фротана ньнок нь'ьмәтед хӘрәк у әшйаед сәнййеда т'әр'ьандьи ньна. Спесйализасйакьрьна дьк'ана ӑ'ьлә ньнки, к'ьр'ьи ь'ьйфротане ньна. Нава хӘбата р'ӧсторана, хәжьрьхьяна, дәмжәжна, буфета жи кемасед мәзьи ньна. ҳәла шу-р'ед к'ь'ьйфротанейӧ т'әзә у пеш кем тена р'ьь'ьйкьрье, илайи, әлье т'ьшшилкьрьна дьк'әнед т'ьшкилкьрьйа хӧрәкь. кӧ за-кьна әфӧ'ьа дьна нава дьбьи мәле. Т'ьшкилдед органед к'р'ьи фротанейӧ партйае тәрәҙе хӘбата т'әр'ьбйатәрье нава хӘбатйайда тӧмрәһ'ьи, дәмәтед мәхлуәтйе мобилизасйа бьйи бона бәрк' контроле ль сәр шӧхйланайӧ т'ьшкилдед к'р'ьйфротане бьйи.

Ьәхте дакладчи сәр ньрсед т'ьшйкьрьна сәг'ьамйә бьлйайи р'еспубликәйе р'ӧнайе у органед хәжьнйа ӑдмә'ьтейа ӑи бь бәрк'ти у нетдәри бь ви шӧхйле фәрәма мьжәу нйбьи, кӧ спартьйа жи, р'еспубликәеда ньна кадред дәрәдар, йлайи, дасйадед әмен, мәтематйке, физйкье кемьи.

Гети нава ь'әдәки кьда бса жи әйлә у ҙәнуна бьйьо нава шӧхйле ньнбуна шәгьртйа дәрәнине. Сәрәкәнед министрйа р'ӧнайе гети ве йәке ь'әсаб ньлды, ҳәжи р'әәмә. контингента шәгьрта мәкт'әбада сала 1965—а ве жьмйилиони зедәтьрбә. Әз тьштәки шабуйейӧ у ҙәзьмә гәлӧк тьшти бьлы, бона зар'ә бь т'әмәни мәкт'әбед мәсәлйа бьдйа ӧбрьлькьрье. хӘбата ньнкьрьи у т'әрбййатьрьна сьлсьлата, кӧ дьг'ьиже, бьльйо н'ааккьрье. Ҙазьмә шур'ә у мет'ьдед ҳазьрькьрьна щаньлабә професйонал дйа зу пешда бьбьи у бьлйо т'әмәкьрье. ньнбуна шәгьртйа т'еоретйкье у ҙәрдйнье дйа р'ьдә бьлйо т'ьшкилкьрье.

Ьәв. Йа. Н. Зәробйан, мәхте дәрһәҙа шӧхйланайна идаред хжәндьна бьлы у техникмәда хәборда, дакладда хжәда да к'ьа-ье, жәжи жӧ'ье Ь'асбәдайенда идаред р'еспубликәйе хжәндьна бльндра р'әәмә хжәндьнана бь 9 һ'зәрана зедобуйе, ле идаред хжәндьнейӧ орт'әйа п'ешкәнедьра р'әәмә хжәндьнана бь 5 һ'зәрана зедобуйе. Дь шӧхйле н'аккьрьна ньнйбуне — материалнеда эп'ешйа хӘбата ньнкьрьи. Ь'ьйфротане ньна. Ь'ьйфротане эп'ешййи п'ьнбуйе. Ле ве йәжер'а т'әвайи ви шӧхйлина ньла кемасед мәзьи ньна. ньнок идаред хжәндьнеда дәрәщә ньнкьрьне ньмзә. Сәр ь'ьме р'ьзуатед ньт'амед идаред хжәндьна бльнд у техникмәда сесйон сала хжәндьнейӧ 1962—1963—а бь салаф ӑдмә'ьта орт'а буйе, ле 20 сайфед к'ьтакьрьед университета дәмәзьте пар нькарбун ньт'амед дәмәзьте бьлы.

Борше мьлә — хӘбата ньнкьрьи у т'әрбййатьрье бь һәр тәһәри бьдьна р'ьккьрье. бона хжәндьнана мәщалед т'ьшкилдед жййнейӧ бьй сазьки, база идаред хжәндьна бльнд у техникмәда мәтематйке-техйнйке ӑдмә'ьта мәтематйке-техйнйке ӑдмә фәрәки. мәһ'ьамьйа у бь'ьйнйкьо ve йәке. жәжи әжана п'ешкәнедьна бьйи. чекьрйнед мәхлуәтййа жәхжәндьна ӑктив бьдьна мәлйабуйна щмә'ьте.

Нава дакладеда щьки дайиқ дьгәра достанйнед. кӧ нава бльда гйньтьне у бса жи перспективед пешдәчйьна жейь пашкәхтье. Ольмдарә әрмәни дь дәрәҙа мет'ьдйка леййер'ьандьна дәрәмед әлементәр, пешдәбрьна т'еорйа леййер'ьне, леййер'ьандьна ь'әрйед ҙ'әмйа. ь'әрщмәкьрьна машйне, бльне к'ьмйаеда гйньтьна әчьлед бәрбьи'ә'ь.

Ле дәрәщә бльда жи, дакладчи дьда к'ьлье. йьла кемасед мәзьи ньна. Йок жь ньна — әw балькьрьна әрмәтед хӘбатйнед бльнййа дь сәр гьлед т'ема, ь'ьмала к'ьжйнайа т'еоретйкье у пәрктйкйейӧ мәзьи щарна т'ьбьи. Хенжь ве, дәрәщә хӘбат у к'ьрдаййна ньнак хӘбатйнед бльне кемо.

Әw йәк тьштәки нормал ньна. ньнок идаред бльне жь чьнәр Ереванейда ньтьна щинкьрье. Кемасйка мәзьи жи әw-э, жәжи хӘбатед бльнййа к'ӧтакьрьи нава дәрәнитйа кем тена р'ьь'ьйкьрье. Ве йәжеда нь кӧ т'әнье сәрәкәнед идаред бльне гӧнаһ'әри. ле бса жи сәрәкәна нед комитета коордйнасйакьрьна хӘбатед бльн—йзгәр'ийе дәмәзьте у Шеwрә малйабуна щмә'ьте. Ҙазьмә щбьлхьяна идаред бльне у Шеwрә малйабуна щмә'ьте. Ҙазьмә щбьлхьяна идаред бльне у органед малйабуна щмә'ьте дйа р'ьдә бьдьна коордйнасйакьрье. бь ньнкьрьи — нешкьи ве йәке бьи, жәжи чәшдед, кӧ бона мәрәме бьм тена бәрдйне, р'ьдә у бь р'әсйонал бельо хӧбатәндье.

Дакладчи дьда к'ьлье, жәжи бьл р'ӧнайе ӑрадед Пленума Коммәр'ьзмйа ПКТ'ӧ декабреда к'ьмала пешдәбрьна бльме к'ьмйае пашкәхтье мәзьи дьбә. Бона ве йәке жи ҙазьмә хӘбата института к'ьмйаеда ӑргәна, йа академйа бльма, институтед сазнайёйе ь'ьмйлер'ьа дйа р'ьдә бьлйо координасйакьрье, бь ви мәрәми жәжи әййатед т'әзә бона малйабуйна тӧдитйе у сәнйае ҳазьрькьи у бь ӑрати ҙәмлаомәзтйеда ӑнбәтед р'еспубликейӧ бса бльнйкьо хӘбтәнье. Ҙазьмә бь һәр тәһәри шӧхйле ҳазьрькьи кадред бльне бьлйо р'ьккьрье нчьи шӧхйлаеда бльда да хӘбтйнед әәрнйнейӧ дйа ҳазьр у зәнә әәбуйьки.

БОНА ДЬА Т'АМКЬРЬНА ХӘБАТА ПАРТИАЕ— Т'ӘШКИЛДАРИЕ

Партйа Комуністйейӧ Әрмәнистане — дәстәкә Партйа Комуністйейӧ Т'фәза Советиейӧ щьк'ьмйейӧ әмьлә, хӘбатәка практйка мәзьи кьрйа бона мйасәркьрьна ӑрадед ӄр'әт'ә ПКТС 22—йә т'әрйди у пеш ви пешдәбрьна малйабуйна щмә'ьтейа ь'әвтсалие.

Бь сайа мйасәркьрьна приснйпед Ҙануйонна т'әзәкьрьна органед бжартье нава хӘбата партйеда хӘбатйнед т'әзәйа бьлы заманйа сәрхжо йәтьна әәбуйьки. Пешдәчйьна демократна йӧйдйр'партиейӧ пашкәхтье йәтьна бехофкьрье, р'ола органед партйейӧ ви у т'ьшкилдед партиеда әә'ьмьлы бльнд бу.

Жь 1-е октьбре сала 1961-е ь'әтәни 1-е йәнваре сала 1964—а Партйа Комуністйейӧ бльи. чекьрйнед мәхлуәтййа комуністейӧ актив бьдьна малйабуйна щмә'ьте.

Нава дакладеда щьки дайиқ дьгәра достанйнед. кӧ нава бльда гйньтьне у бса жи перспективед пешдәчйьна жейь пашкәхтье. Олмдарә әрмәни дь дәрәҙа мет'ьдйка леййер'ьандьна дәрәмед әлементәр, пешдәбрьна т'еорйа леййер'ьне, леййер'ьандьна ь'әрйед ҙ'әмйа. ь'әрщмәкьрьна машйне, бльне к'ьмйаеда гйньтьна әчьлед бәрбьи'ә'ь.

Ле дәрәщә бльда жи, дакладчи дьда к'ьлье. йьла кемасед мәзьи ньна. Йок жь ньна — әw балькьрьна әрмәтед хӘбатйнед бльнййа дь сәр гьлед т'ема, ь'ьмала к'ьжйнайа т'еоретйкье у пәрктйкйейӧ мәзьи щарна т'ьбьи. Хенжь ве, дәрәщә хӘбат у к'ьрдаййна ньнак хӘбатйнед бльне кемо.

Әw йәк тьштәки нормал ньна. ньнок идаред бльне жь чьнәр Ереванейда ньтьна щинкьрье. Кемасйка мәзьи жи әw-э, жәжи хӘбатед бльнййа к'ӧтакьрьи нава дәрәнитйа кем тена р'ьь'ьйкьрье. Ве йәжеда нь кӧ т'әнье сәрәкәнед идаред бльне гӧнаһ'әри. ле бса жи сәрәкәна нед комитета коордйнасйакьрьна хӘбатед бльн—йзгәр'ийе дәмәзьте у Шеwрә малйабуна щмә'ьте. Ҙазьмә щбьлхьяна идаред бльне у Шеwрә малйабуна щмә'ьте. Ҙазьмә щбьлхьяна идаред бльне у органед малйабуна щмә'ьте дйа р'ьдә бьдьна коордйнасйакьрье. бь ньнкьрьи — нешкьи ве йәке бьи, жәжи чәшдед, кӧ бона мәрәме бьм тена бәрдйне, р'ьдә у бь р'әсйонал бельо хӘбтәнье.

Дакладчи дьда к'ьлье, жәжи бьл р'ӧнайе ӑрадед Пленума Коммәр'ьзмйа ПКТ'ӧ декабреда к'ьмала пешдәбрьна бльме к'ьмйае пашкәхтье мәзьи дьбә. Бона ве йәке жи ҙазьмә хӘбата института к'ьмйаеда ӑргәна, йа академйа бльма, институтед сазнайёйе ь'ьмйлер'ьа дйа р'ьдә бьлйо координасйакьрье, бь ви мәрәми жәжи әййатед т'әзә бона малйабуйна тӧдитйе у сәнйае ҳазьрькьи у бь ӑрати ҙәмлаомәзтйеда ӑнбәтед р'еспубликейӧ бса бльнйкьо хӘбтәнье. Ҙазьмә бь һәр тәһәри шӧхйле ҳазьрькьи кадред бльне бьлйо р'ьккьрье нчьи шӧхйлаеда бльда да хӘбтйнед әәрнйнейӧ дйа ҳазьр у зәнә әәбуйьки.

Бь шуйа ньнә. Йа. Н. Зәробйан дьда дәрһәҙа жәи ӑктада хӧбәрдьлә. кӧ жәжи комитета щидәрәщед хӘбата колхоз—совхозед бь малйабуйна пашдамйайа фәрәда р'әст щинәрмьки — (Ами, Бәзәрчеле. Ьиневан, Гүмүсйан, Ноймәберан, Мартуни). Комитеед партйае гәрәке зу у дәстхъа-йа жәи кемасйка бльнйа ньлдәре, комуниста нава щидәрәщед дәрәнинеда фәрәда щинәрьки, у шабәрййа һәр бзвәки партйае бльндьки.

Ьәв. Йа. Н. Зәробйан бса жи ь'ьшшар'е у кемасйед ньхьяе комитеед партйае дьда к'ьлье. кӧ жәжи нава хӘбата ьйндәр'партйеда бәрдьна. Пәр ньнок т'ьшкилдед р'еспубликейӧ партйеда (нав'ьнед Ереванейӧ Ленинье у Ӧрджоникидзе, Ленинакан) ӑзәтед р'ӧнайе бльндьна дйведнед партйае сәрдьра комуниста, кӧ гйньтьна әййа дьбьи. ҳәла бр шабәрййа шӧхйле жәи бе пәрисннйаде, йшаи-

(Пәйһатьна р'це 4-а)

К'ӧтабуна сәрәщәма даклада һәвале ЙА. Н. ЗАРОБЙАН

(Дәстпебун р'уе 3-а)

дьдьн, һатьнә ә'йанкьрьне. Әw фактана, дакладчи дьбежә, бәре ә'wльн шә'дәтие дьдьн, wәки нава хәбата т'әшкилдарие—партиаеда кемасиед мәзьн һәнә, wәки контролә у хwәстьна комитеед партиае бәрбь кадред сәрәкван алие бәрк' миасәркьрьна хwәстьнед Qануннәма партиае у закондариа сосиалистиеда сьсгьн.

Борще мәйә, wәки хәбата партиае—т'ешкилдарие бь һ'имва бьднә п'аккьрьне, дһа зә'ф нава шӧхӧлванийа комитеед партиае у т'әшкиләтед партизейә ә'wльнида к'урбьн, нава шӧхӧле wани практикиейи һәрр'ожида контролие мәһ'кәмкьн у к'омәкдарие бьднә wан

Щватед партиаейә һ'әсабдайин—бжартьнеда т'әшкила сәрәквантийа т'әшкиләтед партизейә ә'wльни эп'ещәйи һатә г'әзәкьрьне. Ниве к'атьбед бйуроа у комитеа, у wәкә дӧ сеанийа ӧзвед бйуроа у комитеа щара ә'wльн һатьнә бжартьне. Комитед партиае готи к'омәкдарийа мәзьн бьднә wәна, кӧ әwана бькарбьн массар'а хәбата т'әшкилдарие бькьн.

Ве пашwәхтиеда хәбата органед щи, советие эп'ещәйи һатйә п'аккьрьне. Ле гәләк жь wана һәла пьрсед шенкьрьне, п'аккьрьна хьзмәткьрьна хәбатчиайә култур—ә'дәтие у комуналиева, хwәйкьрьна закондарийа сосиалистие, к'окбьр'кьрьна мӧфтәхӧрие у кьрьнед әк'симәхлуqәтиейә майинва храб мьжул дьбьн.

һәв. Иа. Н. Заробйан дәрһәqа we хәбата т'әшкиләтед т'фаqед п'ешәкване у комсомолайә р'еспубликиеда хәбәр дьдә. Йа кӧ әwана кьрйә дь дәрәща мобилизасиакьрьна qәwата хәбтвана у щаһьла, фрәкьрьна ләща сосиалистиеда бона миасәркьрьна пещданинед һ'әвтсалие. We йәкәр'а т'әвайи әw дьдә к'ьвше, wәки нава хәбата т'әшкиләтед т'фаqед п'ешәкване у комсомолайә р'еспубликиеда кемаси һәнә.

Борще комсомола р'еспубликае әwә кӧ сәрәквание ль активтийа щаһьлайә ә'франдарие бькә, к'омәкдарийа практик бьдә чекьрьнед т'әзә у бәре ә'wльн, объйектед сәнайа к'имиае, гӧһдарийа мәзьн бьдә сәр пьрсед т'әшкилкьрьна дәрбазкьрьна wә'де щаһьлайә културие у т'әрбийәтдарийа комунистие.

ДӘРҺӘQА ХӘБАТА АПАРАТА ПАРТИАЕДА. ЛЕНҺЕР'АНДЬНА QӘДАНДЬНЕ—ХӘБАТЕДА ЙА СӘРӘКӘЙӘ

Дь шӧхӧле миасәркьрьна пещданинед партиаеда апарата советиейә дәwләте щики сәрәкә дьгрә, һәв. Иа. Н. Заробйан дьбежә. Гәләк тьшт башти у т'ӧндӧрстийа хәбата wева гьредайә. Wә'де һ'әсабдайинеда Совета Министред р'еспубликае, Шеwра малһәбуна щмаә'тие, министри, комитеед дәwләте, сәрwерти у т'әшкиләта дь шӧхӧле сафикьрьна пьрсданинед чекьрьна малһәбуние у културиеда дһа гәләк инисиативае у хwәшӧхӧлвание нишан дьдьн. Ле, дакладчи дьбежә, т'ӧ һ'им т'ӧнә, wәки бь we йәкева һесабьн, чь кӧ мә дәст анийә. Апарата дәwләтеда һәла фактед формалистие, бйурократизме, кансиләрие, к'ашк'шуке, т'әр'бандьна т'әрбийәтдарие, wә'дәда нәqәдандьна т'әмиед органед бльнд һәнә. Qраред Коммәрк'әзийа ПКӘ у Совета Министра дәрһәqа фрәкьрьна щие бещәркьрьна трийа у мәщалед дәраниние, шенкьрьна курорта „Щермуке", п'аккьрьна хәбата т'фаqед р'еспубликаейә п'ешәквание, щие саг'ләмие, к'р'инфротане, хӧрәке мәхлуqәтие у һьнәк дәрәщед майинда храб тенә миасәркьрьне. Нһа жи дәрәща хәбата органед партиае—советие, малһәбуние у ӧса жи дәрәща хәбата Коммәрк'әзийа Партиа Комунистиейә Әрмәнистане у Совета Министред р'еспубликаейә һәрә сьст әwә, wәки храб ль ленһер'андьна qәдандьна директивед партиае у һ'ӧкӧмәте, у ӧса жи qрар у һ'ӧкӧмкьрьнед хwә дьнһер'ьн.

Анәгори qрара Пленума Коммәрк'әзийа ПКТ'С нойабре (сала 1962—а) комитеед партиае-дәwләтейә р'еспубликаейә контролие у ӧса жи органед щи һатьнә сазкьрьне. Бь т'әвгәлийа бь һ'әзара активиста гәләк ленһер'андьн у мәщалед органед контролиа партиае дәwләтейә миасәркьри, кӧ wана дәрбазкьрьн изьн дан, wәки пешийа гәләк дәстдрежайа бьгрьн у wана бьднә һьлдане, ле wәхте лазьмбә, гӧнәк'ара гази бәр щабдариекьн.

Дакладчи, wәхта дәрһәqа к'әмала шӧхӧле qәwиикьрьна закондарийа сосиалистиейә мәзьнда у һьлдана кьрьнед әк'симәхлуqәтиеда хәбәр дьдә, хәбата кьрйә п'акр'а т'әвайи, дьбежә, wәки р'еспубликаеда сәләфа гӧнәк'арийа һәла мәзьнә. Илаһи, шӧхӧле хwәйкьрьна, һәбуна сосиалистие һ'аләки п'акда нинә. Дәрһәqа we йәкеда әw фактед дьзие у дәстдьрежайейә мәзьн шә'дәтие дьдьн, ед кӧ фабрика Ереванейә карамеле—макаронда, универмага нәһ'ийа Ленинниеда, завода Һоктемберйанейә консервада, завода дәмудәзгед баркьрьн—транспортеда һатьнә ә'йанкьрьне.

Борще органед р'еспубликаейә партиае, советие, т'фаqед п'ешәквание у администрасиае әwә, кӧ бь т'әвгәлийа массайә фьрә мqабьли гӧнәк'арийа у кьрьнед әк'симәхлуqәтие шәр'к'арийа т'ьме у бәрк' бькьн, борщдарийа сәрәквана бьднә бльндкьрьне, бона т'әрбийәтдарийа һәр хәбатчики, кӧ бьн qоле wанда дьхәбьтә.

ХӘБАТА ИДЕОЛОГИЕ ДАЙНЬНӘ СӘР ДӘРӘЩА ПЬРСДАНИНЕД Т'ӘЗӘ

Т'әмамийа шӧхӧлванийа партиаейә сәйасәтие у т'әшкилдарие, кӧ әw алие дһа пещдабьрьна экономика wәлетда дькә, сьх we хәбатер'а гьредайә, йа кӧ те кьрьне бона т'әрбийәтдарийа мәрьвед советиейә комунистие.

Коммәрк'әзийа Партиа Комунистиейә Әрмәнистане, кӧ дь дәрәща хәбата идеологиеда директивед партиае миасәр дькә, дакладчи дьдә к'ьвше, wә'де һ'әсабдайинеда т'ьме пьрсед т'әрбийәтдарийа массайә идеологие—сәйасәтие у хәбатева мьжул буйә. Qраред qӧр'лт'а партиаейә 22—а, пленумед Коммәрк'әзийа ПКТ'С нава хәбатчиед р'еспубликаеда һ'ӧбәкә мәзьн пешда анин бәрбь һинбуна ӧлме марк'сизм—ленинизме, мәйдана пропаганда партиае эп'ещәйи фрә бу. Дакладеда бь р'әqәмед конкрет те нишандайине, wәки т'ор'а р'онайа сәйасәтие чьqаси фьрә буйә. Ван салед пашьнда һ'ьзкьрьна бәрбь һинбуна пьрсед экономикае гәләки гӧмрәһ' буйә, у ӧса жи гәләк щур'ед һинкьрьна хәбатчиайә массайи, университетед щмаә'тиейә културае, мәк'т'әбед шер'бандьна пеш, к'омед агротехникие у ед майинә кӧ бь щур'ед мәхлуqәтие һатьнә т'әшкилкьрьне, ль һ'әму щийа пешда һатьнә. Кироваканеда института р'асионализаторед щаһьл, бйуроед конструкторие у проектие, клуба искустваһ'ьза, комисиа р'әх комитеа бажерә партиае, кӧ к'омәкдарие дьдә һ'әжандьна хәбата комунистие у тьштед майин һатьнә сазкьрьне у бь щур'е мәхлуqәтие дьхәбьтьн.

Wә'де һ'әсабдайинеда т'әшкиләтед партиае гӧһдарийа мәзьн дьдьнә сәр пьрсед т'әрбийәткьрьна хәбатк'арайә интернасионал у qәwиикьрьна достийа щмаә'тед Т'фаqа Советие.

Мет'од у щур'ед хәбата т'әрбийәтдарийа массайә интернасионал фрәбунә. Ӧлмдар, нвиск'аред әрмәни у хәбатчиед р'еспубликаейә ә'франдариейә майин хәбатәкә һелә кьрьнә алие пропагандакьрьна идеаед интернасионализм у достийа щмаә'тайә ленинниеда.

Дь дәрәща п'аккьрьн у к'уркьрьна шӧхӧле т'әрбийәтдарийа хәбатчийайда бь р'ӧһ'е пещдабьрьна экономикае, интернасионализма сосиалистие у достийа щмаә'тайә братие, сазкьрьна бйуроа Коммәрк'әзийа ПКТ'С Пьшкавказе сәр йәккьрьна һәрәк'әте р'еспубликаед братие һ'ӧкӧме qәнщ һишт, йа кӧ нава wә'дәкикьнда wи алида иди гәләк мәщалед qимәтли миасәркьрйә.

Дакладчи, wәхта дәрһәqа we хәбатеда хәбәрдьдә, йа кӧ алие нәшьркьрьн у пропагандакьрьна хәбатед класикед марк'сизм—ленинизме, qийатед qӧр'лт'а ПКТ'С 22—а, хәбатед сәйасәтие у малһәбуниеда у ӧса жи ә'франдьнед бәдәwәтиеда һатйә кьрьне, wер'а т'әвайи дьдә к'ьвше, wәки we дәрәща хәбата идеологиеда гәләк кемаси һәнә. Шәр'к'арийа бәрк' у принсипиал нае кьрьне мqабьли ә'франдьнед бәдәwәтие у хәбатед ӧлмиейә бекер. Р'уе we йәкеда ә'франдьнед бәдәwәтиейә бекер, храб, щарна жи бе идеа р'онайи дьбиньн, ед кӧ ньһарьн һ'әwаск'арие нава хwәндәванада пешда биньн. Гәләки храбә, wәхта к'теба храб пропаганда дькьн у храб бәла дькьн. Гәрәке т'әрка һ'але хәбата нәшьркьрьн у к'ьр'инфротана к'т'ебайә wи щур'әйи бьдьн. Лазьмә, wәки комитеа прессейә дәwләтейә т'әзәт'әшкилбуйи wи шӧхӧлида qәйдә—qанунед баш сазкә.

Дакладчи, wәхта дәрһәqа р'ола ӧлме мәхлуqәтие дь шӧхӧле сазбуна дьненаскьрьна щаһьлайә марк'истие—ленинниеда хәбәр дьдә, дьдә к'ьвше, wәки нава хәбата институтед ӧлм—изгәр'ие, кафедред ӧлмед мәхлуqәтие, ӧса жи нава хәбате идаред дәрәща идеологиеда гәләк кемаси һәнә, һьлдана к'ижана борщәки т'әшкиләтед партиаейә пешьнә.

We шунда һәвале Иа. Н. Заробйан сәр пьрсед хәбата т'әшкиләтед р'еспубликаейә ә'франдарие дьсәкьнә. Әw дьдә к'ьвше, wәки шӧхӧлванед р'еспубликаейә литературае у искуствае ван салед пашьн гәләк ә'франдьнед бәдәwәтие дан, ед кӧ чаwа Әрмәнистанеда, ӧса жи жь һ'ьдуде we дәр һатнә наскьрьне. Wер'а т'әвайи әw дьбежә, wәки т'әшкиләта р'еспубликаейә литературае т'ьм нинә, кӧ сәр бльндайа хwә сәкьнийә, т'ьме нинә, wәки к'омәкдарийа практик у баш дайә шайира дь шӧхӧле бльндкьрьна дәрәща ә'франдариейә идеологие у бәдәwәтие. Ле гәләк щара, wәхте qимәткьрьна дәранина литературие we принсипа партиае нишан нәдайә у мьqабьли һ'әму щур'ә дагәр'андьнед жь принсипед р'еализма сосиалистие бәрк' шәр'нәкьрийә.

Ә'франдьнед композитора у шьклк'еша нава хәбатчиед р'еспубликаеда һ'ӧбәкә һежа пешда анинә. We йәкер'а т'әвайи гәрәке бе готьне, wәки һ'әму жанрада нинә кӧ ачьхиед композитора минани һәвьн. Әwана пьрса сазкьрьна операе бь т'ема wә'де нһава сафинәкьрьнә у бь активтийа т'амва нахәбьтьн дь дәрәща к'лама массайи у сазбәндийа зар'ада. Борще т'фаqа композитора, ӧса жи т'фаqа шьклк'еша у т'әшкиләтед wанә партиае әwә, кӧ ә'франдьнед п'ьр'qимәтә бәдәwәтиейә ӧса сазкьн, ед кӧ баш у р'аст сьфәте ә'мре мәрьве советие у шәр'ванийа wана бьдьә к'ьвше. Хәбатчиед кинематографиае у театра, драматург, готи әмәке хwәйи лайиq бькьнә нава шӧхӧле пещдабьрьна искуства у литература советие.

К'ӧтасийа дакладеда һәв. Иа. Н. Заробйан дьдә к'ьвше, wәки wә'де һ'әсабдайинеда Коммәрк'әзийа Партиа Комунистиейә Әрмәнистане диса гӧһдарийа мәзьн дьдә сәр мәһ'кәмкьрьна т'әвгредана әрмәниед wәлатед дәрәкәр'а. Дь wи шӧхӧлида к'омәкдарийа Коммәрк'әзийа ПКТ'С у һ'ӧкӧмәта Советие бе һ'әд у һ'әсабә, ед кӧ нава ван дӧ салед пашьнда дәрһәqа п'аккьрьна хәбата, кӧ нава wәт'әнван у т'әшкиләтед wанә прогресивда
кьрьне, гәләк qраред фәрз qә
кьрьн. Пәй qӧр'лт'а 22—р'а
ва әрмәниед wәлатед дәрә
пропаганда идеологиа мә, дә
ниед Әрмәнистана Советие
дәрәща экономикае, ӧлм у к
туреда эп'ещәйи qәwин
Ачьхиед Әрмәнистана Сове
кава әрмәниед wәлатед дәрә
хwәстьна нәбинайи пешда а
бәрбь Wәт'әне Советие. Са
1962—1963—а жь Иране, К
росе, Р'еспублика Ә'рәбайә И
буйи, Һунанстане у жь wәла
майин 3 һ'әзар әрмәни һат
щәм мә. Wәт'әне де бь хәм
рийа мәзьнва бәрбьр'и бажа
нед хwәйә т'әзә дьбә. Вәгәр'
дьна бәрбь wәт'ән мәщале д
wәки әрмәниед, кӧ тенә wәт'
бь qәwлед авайи у жийин
нормалва, хәбатева, ле щаһ
у зар'а бь хwәндьнева бехоф
Мә нет һәйә вьр һада диса т'
килкьн, кӧ әрмәниед wәлате
рәкә бенә wәт'әне хwә у ща
кә майин жи әм дьбежьн, w
әw хәбат нә бь щур'е компани
ле we т'ьме бе кьрьне.

Борще мәйә кӧ бь дәсти т'ә
киләтед мәхлуqәтие, щаһьла
ед майин һ'ӧкӧме хwә сәр ху
у бред хwәйә, кӧ т'әви мала
бунә, qәwинкьн, к'омәке бь
wан дһа зу һини qәwлед жи
нейә т'әзә бьбьн, бьбнә чекьрчи
мәхлуqәтийа комунистиейә акт
Әw борще һӧрмәтлийә у әм
рәке wи борщи бь сианәти бь
диньн.

К'ӧтасийа дакладеда һәв. Иа. Н. Заробйан гот:

— Qӧр'лт'а мә дь qәwлед w
р'ӧһ'дарбун у һ'ӧба ә'франдари
да дәстпе буйә, йа кӧ qрар
Пленума Коммәрк'әзийа ПКТ'
декабре пешда анийә. Жь на
т'әмамийа делегатед qӧр'лт
изне бьдьн кӧ Комитеа Мәрк'ә
зиейә ленинниейә партиа мә бь
нә баwаркьрьне, wәки комуни
тед Әрмәнистана Советие у һ'әм
хәбатчи we qәwата хwә, т'әм
мийа һәрәк'әте хwә мобилизаси
бькьн бона бь ачьхи миасәркьр
на qраред qӧр'лт'а ПКТ'С 22—
we бь к'әл у бин бьхәбьтьн, wә
ки дь шӧхӧле чекьрьна комуни
меда әмәке хwә п'ьр'щаркьн.

Сианәт Партиа Комунистие
Т'фаqа Советиейә нәалт'буйир'
йа кӧ щмаә'та советие бәрб
алт'ндарийа комунизме дьбә!

(Даклада һәв. Иа. Н. Зароб
йан бь һ'әwаск'арика мәзьнва һ
тә бьһистьне у гәләк щара б
дәстльһәвхьстьнед гӧмрәһ'ва нав
бьр'и дьбане).

Дәwса р'едактор
QАЧАХЕ МРАД

АДРЕСА Р'ЕДАКСИАЕ У Т'ЕЛЕФОНЕД WЕ
Ереван, соqаqа Терйан, № 69.
Т'елефон: р'едактор — 2-52-41,
к'атьбе щабдар — 2-83-80,
сәрwеред п'ара—2-07-78.

„РИА ТАЗА" 69180

Типография № 2 Главного управления издательства и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, ул. Кунянца, 8. ВФ 05605